gemeente Weststellingwerf

Zaaknummer: 0098280102
Documentnummer: 0098785570

Memo

Aan:	De raad van de gemeente Weststellingwerf
Van:	Het college van burgemeester en wethouders
Team:	Beleid
Datum:	18 december 2025
Onderwerp:	Stand van zaken regulering lelielteelt en sierteelt
Bijlage memo:	Het digitale besluit Voorbereidingsbesluit 1- omgevingsplan Weststellingwerf (0098785672)
N.a.v. toezegging raad d.d.:	16 juni 2025

Geachte leden van de raad,

In de raadsvergadering van 16 juni 2025 heeft u het raadsvoorstel besproken met betrekking tot regulering van lelieteelt en sierteelt. In dat voorstel hebben wij u geadviseerd over de te nemen maatregelen om de regulering op te starten en verder uit te werken. Bij de behandeling van dit voorstel heeft u het onderstaande besluit genomen (op basis van een amendement). In uw besluit heeft u gevraagd om een voorstel met een definitieve scenariokeuze in januari 2026. Gezien de juridische complexiteit en nader onderzoek dat nodig is, zullen wij dit voorstel in het tweede kwartaal van komend jaar voorleggen aan de raad.

In dit memo informeren wij u over de stand van zaken van de uitvoering van het amendement en de juridische complexiteit.

Het raadsbesluit

1. In de (te herijken) Omgevingsvisie gezondheidsaspecten te verwerken en een ambitie op te nemen voor vermindering van het gebruik van pesticiden door alle gebruikers;

2. Een verbod op sierteelt op te nemen in nieuwe overeenkomsten of verlenging van overeenkomsten voor het verhuren, verpachten of verkopen van grond van de gemeente;

3. Het besluit onder 3 te vervangen door:

   3.1 Een vergunningsplicht in te stellen voor nieuwe lelieteelt, met een sierteeltvrije zone en reductie van gewasbeschermingsmiddelen in kg/ha.
   3.2 Bij het opstellen van beoordelingsregels uit te gaan van:
   a) Een sierteeltvrije zone van 50 meter;
   b) Definiëren van ‘gevoelige functies;
   c) SKAL gecertificeerde teelt toelaten;
   d) Reductie van aantal kg/ha gewasbeschermingsmiddelen realiseren: van 114 kg (2020) naar <50 kg. (zoals haalbaar gebleken bij het onderzoek “Duurzame bollenteelt Drenthe’);
   e) De uitvoerbaarheid van dit scenario in beeld te brengen door een nadeelcompensatie risicoanalyse te laten uitvoeren
   f) De wijziging in het omgevingsplan voor te bereiden door onder meer de uitwerking van beoordelingscriteria (zie bij b.)
   g) De definitieve scenariokeuze uiterlijk in januari 2026 te maken, na kennisneming van de uitkomst van de risicoanalyse en de uitwerking van definities en beoordelingscriteria.

4 Het besluit onder 4 te vervangen door:
   a) Zo spoedig mogelijk een voorbereidingsbesluit te nemen vanwege het wijzigen van het omgevingsplan, op basis van het genoemde onder 3.1 en 3.2, om activiteiten te voorkomen die in strijd zijn met het genoemde onder 3;

b) De bevoegdheid tot het nemen van dit voorbereidingsbesluit te delegeren aan het college van burgemeester en wethouders;
c) In het voorbereidingsbesluit de spelregels en de gevoelige functies op te nemen en uit te werken zodat zij daarna in het Omgevingsplan kunnen worden toegepast.

5 Het besluit onder 5 te vervangen door:
a) Het college de opdracht te geven om samen met de Weststellingwerfse lelietelers tot een convenant te komen over het toepassen van het programma duurzame bollenteelt Drenthe;
b) In het convenant op te nemen op welke wijze wordt gekomen tot een maatschappelijk draagvlak en op welke wijze de telers communiceren naar omwonenden
c) Toe te werken naar de situatie waarin de vergunningsplicht geldt voor alle lelieteelt.

Stand van zaken per besluitpunt uit het amendement

Besluitpunt 1, stand van zaken
In de raadsvergadering van 2 maart 2026 wordt de agenda Omgevingsvisie 2.0 aan u voorgelegd. In deze agenda is opgenomen dat de huidige Omgevingsvisie op het punt van het gebruik van pesticiden moet worden aangepast.

Besluitpunt 2, stand van zaken
Op dit moment zijn al onze gronden verpacht als grasland; het telen van lelies of andere sierteelt is daarop niet mogelijk. De huidige pachtcontracten lopen nog twee tot drie jaar. Bij nieuwe uitgifte zullen we deze gewassen expliciet uitsluiten.

Besluitpunt 3.1 tot en met 3.2 d, stand van zaken
De raad heeft twee belangrijke toevoegingen gedaan ten opzichte van het oorspronkelijk besluit. Vooraf willen wij u erop wijzen dat in het voorbereidingsbesluit (zie bijlage) begrippen als sierteelt, siergewassen[1] en lelieteelt zijn bepaald.

<u>Toevoegen vergunningplicht voor lelieteelt</u>
De raad heeft unaniem besloten het voorgestelde besluit uit te breiden met een vergunningplicht voor nieuwe lelieteelt in de gemeente. Daarbij heeft de raad aangegeven dat een vergunning mogelijk is bij SKAL (biologisch) gecertificeerde lelieteelt of bij een gebruik van minder dan 50kg/ha gewasbeschermingsmiddelen per jaar. Het gaat hierbij om lelieteelt en sierteelt op grond met een agrarische functie, waar nog geen lelieteelt respectievelijk sierteelt is aangevangen.

Wij hebben de regulering via een vergunningplicht voor nieuwe lelieteelt en de genoemde beoordelingsregels verder uitgewerkt en laten beoordelen door onze huisadvocaat. Daarbij liepen we tegen een aantal vraagstukken aan die we hier kort willen toelichten.

<u>Er zijn meerdere interpretaties mogelijk van deze besluitpunten</u>
<u>Interpretatie 1</u>
- Er moet in heel Weststellingwerf een verbod behoudens vergunning komen voor nieuwe lelieteelt (dus op plekken waar het wel mag, maar nog niet plaatsvindt).
- Je kunt alleen een vergunning krijgen in de volgende 2 situaties:
  - Bij SKAL gecertificeerde (biologische) teelt;
    Of als je:
  - Binnen 50m rondom gevoelige functies (bijv. een woning) géén sierteelt teelt, én
  - Je minder dan 50 kg/ha gewasbeschermingsmiddelen gebruikt.

[1] bloemgewassen, bedoeld als snijbloem, als plantgoed of voor de droge verkoop, waaronder in ieder geval tulpen, lelies, hyacinten, narcissen, dahlia's, irissen, (pioen)rozen, chrysanten, gerbera's en gladiolen begrepen.

Interpretatie 2

- Er geldt een sierteeltvrije zone van 50 meter vanaf gevoelige functies met vergunningplicht, voor nieuwe sierteelt (op percelen waar dat wel mag, maar nog niet plaatsvindt). Je kunt een vergunning krijgen als je SKAL gecertificeerd siergewassen teelt.
- Buiten die 50 meter geldt een lelieteeltverbod voor lelieteelt op percelen waar wel lelieteelt mag plaatsvinden maar dat nog niet plaatsvindt (dus nieuwe lelieteelt). Daarbij krijg je alleen een vergunning als de hoeveelheid gewasbeschermingsmiddelen onder de 50kg/ha blijft of SKAL gecertificeerd teelt. Met deze vergunningplicht brengen we ook in kaart waar lelieteelt plaatsvindt.

Het resultaat van de juridische toetsing door de huisadvocaat
De huisadvocaat heeft aangegeven dat de juridische uitvoerbaarheid van de eerste interpretatie op problemen stuit bij zowel het voorbereidingsbesluit als de verdere uitwerking. Bij deze interpretatie is er sprake van ongelijkheid.
Dit komt doordat in deze interpretatie alleen lelieteelt onder de vergunningplicht valt en dus de lelietelers te maken hebben met een sierteeltvrije zone. Daarnaast is de onderbouwing voor vergunningverlening, toezicht en handhaving lastiger door deze systematiek.

Bij de tweede interpretatie stuit de uitwerking in het omgevingsplan ook op een aantal problemen, maar zou het voorbereidingsbesluit wel uitgewerkt kunnen worden. Daarom is de tweede interpretatie uitgewerkt in het voorbereidingsbesluit.

Voor beide interpretaties geldt dat wij zowel de juridische onderbouwing als mogelijkheden voor toezicht en handhaving van de beoordelingsregel van 50 kg per hectare (aan gewasbeschermingsmiddelen) nader moeten onderzoeken.

Besluitpunt 3 e tot en met 3 g, stand van zaken
Zoals eerder aangegeven moet er een definitieve scenariokeuze worden voorgelegd aan de raad, na kennisneming van de uitkomst van de risicoanalyse nadeelcompensatie en de uitwerking van definities en beoordelingscriteria. Dit raadsvoorstel zal later voorgelegd worden: in Q2 2026.

Er wordt op dit moment nog gewerkt aan de risicoanalyse, winnen wij aanvullend juridisch advies in en onderzoeken wij ook de uitvoerbaarheid op het gebied van toezicht en handhaving. De inzichten die dit oplevert kunnen ertoe leiden dat de definitieve keuze over de wijziging van het omgevingsplan afwijkt van het voorbereidingsbesluit. In dat geval kan het voorbereidingsbesluit gewijzigd worden. De geldigheid van de voorbeschermingsregels wordt daarmee niet verlengd. Deze blijft maximaal anderhalf jaar.

Besluitpunt 4, stand van zaken
Het voorbereidingsbesluit kon niet eerder door ons college worden genomen dan in december 2025. Dit heeft te maken met de eerdergenoemde juridische en technische complexiteit en de daarmee gepaard gaande benodigde ambtelijke inzet. Zodra het voorbereidingsbesluit gepubliceerd is in het digitaal stelsel Omgevingswet (DSO), wordt het besluit van kracht en gelden daarmee de voorbeschermingsregels waarmee we de lelieteelt en sierteelt (rondom gevoelige functies) kunnen reguleren.

Het voorbereidingsbesluit vindt u in de bijlage. Naast de voorbeschermingsregels vindt u hierin de begripsbepalingen.

Besluitpunt 5, stand van zaken
Naar verwachting zal het convenant in januari 2026 aan ons college ter besluitvorming worden aangeboden.